

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
mob. tel. 8 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

2022-08-19 Nr. (16Mr)2T-1254
Į 2022-06-09 Nr.(11.2Mr-53)STAP-
461

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktus [Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – projektas) ir [Lietuvos Respublikos darbo kodekso 210 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau kartu – projektai), teikia išvadą.

1. Atsižvelgiant į tai, kad projektu keičiamo įstatymo 2 straipsnio 9-11 dalyse nurodytos sąvokos apibrėžiamos taip: „kaip nustatyta Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių pertvarkymo, jungimosi ir skaidymo įstatyme“, siūlytina šių dalių atsisakyti ir aptariamo straipsnio pabaigoje nurodyti „Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių pertvarkymo, jungimosi ir skaidymo įstatyme“.

2. Projektu keičiamo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte vartojama sąvoka „išvykimo valstybės narė“, tačiau ši sąvoka keičiamame įstatyme nėra apibrėžta. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, turi būti arba apibrėžta minėta sąvoka, arba jeigu ši sąvoka jau yra apibrėžtam kitame įstatyme ar tiesiogiai taikomame Europos Sąjungos teisės akte, turi būti pateikta nuoroda į jį.

3. Projektu keičiamo įstatymo 7 straipsnio 8 dalyje numatoma, kad „Supažindinimą su komercinėmis (gamybinėmis) ar profesinėmis paslaptimis ir atsakomybę už jų atskleidimą ar neteisėtą panaudojimą reglamentuoja *kiti specialūs įstatymai*“. Pastebėtina, kad lieka neaišku ir neapibrėžta, kokie specialieji įstatymai turimi mintyje. Siekiant aiškumo, siūlytina sukonkretinti.

4. Projektu keičiamame įstatyme vartojama nuostata „visuotinis darbdavio darbuotojų susirinkimas“ (pavyzdžiui, 11 straipsnio 2 , 4, 5 dalys ir kt.) apimtyje dėl „darbdavio“ yra perteklinė ir nesukuria pridėtinės vertės. Visų pirma, manytina, kad nėra darbuotojų, kurie būtų ne darbdavio. Antra, keičiamo įstatymo 11 straipsnio 4 dalyje ir yra išsprendžiama šio susirinkimo dalyvių apimtis „dalyvauja ne mažiau kaip pusė bendrovės ir (ar) padalinio darbuotojų“. Siūlytina konstrukcijoje atsisakyti perteklinio žodžio.

5. Projektu keičiamo įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad „Per 30 dienų nuo specialiojo derybų komiteto posėdžio pabaigos neatlyginus specialiojo derybų komiteto nario kelionės, sveikatos ir gyvybės draudimo, nakvynės išlaidų ir dienpinigių, šias išlaidas per 30 dienų nuo atskiro specialiojo derybų komiteto nario pareikalavimo (nurodomos pareigos, vardas, pavardė ir reikalavimo dalykas) raštu privalo atlyginti ta pertvarkoma, besijungianti ar skaidoma bendrovė, susijusi kontroliuojamoji bendrovė ar susijęs padalinys, su kuriuo darbo santykiais yra

ar buvo susijęs specialiojo derybų komiteto narys“. Nuostata diskutuotina toliau išvardintais aspektais. Visų pirma, nėra aišku, kokias pareigas reikia nurodyti, pareigas derybų komitete ar darbines. Kita vertus, kyla klausimas, ar tikrai nenurodžius pareigų, nebus aišku, kas pateikė prašymą. Antra, manytina, visa skliausteliuose nurodyta informacija savaime būtų pateikiame prašyme, jos nedetalizuojant įstatyme. Juolab, kad konkrečios informacijos vardijimas yra ne įstatyminio reguliavimo dalykas. Be to, aptariamo straipsnio 2 dalyje nėra numatyta, kam prašymas turi būti pateiktas. Taip pat neiški nuostata „su kuriuo darbo santykiais yra ar buvo susijęs specialiojo derybų komiteto narys“, kadangi nėra nustatoma, kas visgi atlygins išlaidas bendrovių skaidymo (pvz., bendrovės atskyrimo) atveju – ta bendrovė, su kuria buvo susijęs ar su kuria yra susijęs. Tas pats pastebėjimas teikiamas ir aptariamo straipsnio 3 daliai bei 26 straipsnio 2 ir 3 dalims.

6. Projektu keičiamo įstatymo 16 straipsnio 3 dalies 2 punkte „(narių) vardas (vardai), pavardė (pavardės) ir pareigos“, taip pat 24 straipsnio 2 dalyje „(telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą)“ nurodytos nuostatos, kaip perteklinės ir nereguliuotinos įstatymu, turėtų būti pašalintos.

7. Projekte nėra numatytas keičiamo įstatymo taikymas dėl bendrovių sujungimo, pertvarkymo ir skaidymo, t. y. nėra nustatyta, kaip po įstatymo įsigaliojimo bus užbaigiamos pradėtos iki pakeitimų įsigaliojimų sujungimo, pertvarkymo ir skaidymo procedūros.

8. Atkreipiamas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos Seimui projektas turėtų būti teikiamas tik kartu su Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos rengiamu Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi įstatymo pakeitimo įstatymo projektu.

Dėl atitikties Europos Sąjungos teisei

1. Direktyvos (ES) 2019/2121¹ 86l straipsnio 2 dalis, 133 straipsnio 2 dalis ir 160l straipsnio 2 dalis, nustatančios darbuotojų skaičiavimo taisyklės, numato, kad darbuotojų skaičiaus įvertinimo terminas yra šeši mėnesiai iki vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo sąlygų projekto atskleidimo dienos. Projekto 4 straipsnio 1 dalies 1 punktas numato: <...> bent vienos pertvarkomos, besijungiančios ar skaidomos bendrovės vidutinis darbuotojų skaičius per šešių mėnesių terminą iki viešo pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo sąlygų paskelbimo. Atsižvelgiant į Direktyvoje (ES) 2019/2121 nustatytą reguliavimą, siūlytina patikslinti šią nuostatą, nustatant ne sąlygų, bet viešą pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo sąlygų projekto paskelbimo terminą.

2. Projektu keičiamo įstatymo 5 straipsnio 2 dalis nustato, kad bendrovių pertvarkymas, jungimasis ar skaidymas negali būti baigtas tol, kol po pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veikiančios bendrovės įstatai neatitinka šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto susitarimo arba 2–3 punktuose nustatytais atvejais – šio įstatymo IV skyriuje nustatytų standartinių taisyklių nuostatų, arba kol specialusis derybų komitetas nėra priėmęs sprendimo nutraukti pradėtas derybas ar jų nepradėti. Direktyvos (ES) 2019/2121 86l straipsnio 3 dalis, 133 straipsnio 3 dalis ir 160l straipsnio 3 dalis, nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais pertvarkytos bendrovės darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir jų dalyvavimą nustatant tokias teises valstybės narės reglamentuoja *mutatis mutandis* atsižvelgdamos į šio straipsnio 4–7 dalis, vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais principais ir tvarka. Reglamento (EB) Nr. 2157/2001² 12 straipsnio 2 dalis nustato, kad SE negali būti

¹ 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2121 kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu pertvarkymu, jungimu ir skaidymu.

² 2001 m. spalio 8 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 2157/2001 dėl Europos bendrovės (SE) statuto.

registruojama tol, kol pagal Direktyvos 2001/86/EB³ 4 straipsnio nuostatas nėra sudarytas susitarimas dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus sąlygų, arba kol pagal šios direktyvos 3 straipsnio 6 dalį nėra priimtas sprendimas, arba kol nepasibaigs šios direktyvos 5 straipsnyje nustatytas derybų laikotarpis, jei susitarimas nėra pasiekiamas. Atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytus principus ir tvarką, siūlytina Projekte nustatyti aiškesnį bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo pabaigos terminą nustatant, kad pertvarkytas, jungimosi ar skaidymo būdu įsteigtas juridinis asmuo negali būti įregistruotas juridinių asmenų registre tol, kol po pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veiksiančios bendrovės įstatai neatitinka šio straipsnio <...>.

3. Projektu keičiamo įstatymo 9 straipsnio 2 dalis nustato, kad <...> ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo sąlygų pateikimo juridinių asmenų registro tvarkytojui kiekvienos pertvarkomos, besijungiančios ar skaidomos bendrovės valdymo ar administravimo organas turi raštu informuoti darbuotojų atstovus bendrovėje, jos susijusiose kontroliuojamosiose bendrovėse ar jos padaliniuose, o kai jų nėra, – informuoti darbuotojus visuotiniuose darbdavio darbuotojų susirinkimuose ir kitomis bendrovėse ar padaliniuose įprastai naudojamomis informacinių ir elektroninių ryšių priemonėmis apie <...>. Direktyvos (ES) 2019/2121 86l straipsnio 3 dalis ir 160l straipsnis 3 dalys nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, po vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo veiksiančios bendrovės darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir jų dalyvavimą nustatant tokias teises valstybės narės reglamentuoja *mutatis mutandis*, atsižvelgdamos į šio straipsnio 4–7 dalis, vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais principais ir tvarka bei šiomis Direktyvos 2001/86/EB nuostatomis. Šių straipsnių a punktą įvardina Direktyvos 2001/86/EB 3 straipsnį. Direktyvos 2001/86/EB 3 straipsnio 1 dalis nustato, kad kai dalyvaujančių bendrovių valdymo arba administraciniai organai parengia SE steigimo planą, jie iš karto, kai tik paskelbiamas susijungimo arba kontroliuojančiosios bendrovės steigimo sąlygų projektas arba kai patvirtinamas dukterinės bendrovės steigimo ar reorganizavimo į SE planas, imasi būtinų priemonių, įskaitant informacijos apie dalyvaujančias bendroves, susijusias dukterines bendroves arba įmones ir apie jų darbuotojų skaičių pateikimą, kad su bendrovių darbuotojų atstovais būtų galima pradėti derybas dėl priemonių, susijusių su darbuotojų dalyvavimu priimant SE sprendimus. Siūlytina įvertinti, ar Projektu nustatomas terminas, lyginant su nustatytuoju Direktyvos 2001/86/EB 3 straipsnio 1 dalyje leis tinkamai užtikrinti darbuotojų teises, susijusias su darbuotojų dalyvavimu priimant sprendimus, ypač atsižvelgiant į tai, kad pareigos darbdaviui pagal Direktyvą 2001/86/EB, atsiranda ne nuo sąlygų pateikimo juridinių asmenų registro tvarkytojui, bet nuo plano parengimo, sąlygų projekto paskelbimo arba patvirtinimo ir atitinkamai patikslinti Projektą.

4. Projektu keičiamo įstatymo 3 straipsnio 1 dalis nustato, kad šis įstatymas taikomas, jei bendrovės, kuri veiks po pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo, buveinė yra Lietuvos Respublikoje. Projekto 3 straipsnio 2 dalis nustato konkrečius atvejus, kai įstatymas taikomas nepaisant bendrovės, kuri veiks po pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo, buveinės vietos. Direktyvos (ES) 2017/1132⁴ 2 straipsnio 1 dalis nustato, kad šiame skirsnyje nurodytos koordinavimo priemonės yra taikomos valstybių narių įstatymais ar kitais teisės aktais nustatytoms nuostatomis dėl I priede išvardytų bendrovių tipų. Taip pat, Direktyvos (ES) 2017/1132 87 straipsnio 1 dalis nustato, kad koordinavimo priemonės, išdėstytos šiame skyriuje, taikomos valstybių narių įstatymams ir kitiems teisės aktams dėl I priede išvardytų bendrovių tipų. Apskritai, Direktyva (ES) 2017/1132 nesieja joje nustatytų priemonių taikymo su buveinės vieta. Todėl siūlytina įvertinti, ar toks taikymo srities apibrėžimas atitinka Direktyvoje nustatytą (ES)

³ 2001 m. spalio 8 d. Tarybos Direktyva 2001/86/EB papildanti Europos bendrovės įstatus dėl darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus.

⁴ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų.

2017/1132 taikymo sritį. Taip pat, Direktyvos (ES) 2019/2121 86l straipsnio 3 dalis ir 160l straipsnis 3 dalys nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, po vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo veikiančios bendrovės darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir jų dalyvavimą nustatant tokias teises valstybės narės reglamentuoja *mutatis mutandis*, atsižvelgdamos į šio straipsnio 4–7 dalis, vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais principais ir tvarka bei šiomis Direktyvos 2001/86/EB nuostatomis. Šių straipsnių d punktas įvardina Direktyvos 2001/86/EB 6 straipsnį. Direktyvos 2001/86/EB 6 straipsnis nustato, kad 3–5 straipsniuose nurodytai derybų tvarkai taikomi valstybės narės, kurioje turi būti įsteigta registruota SE būstinė, teisės aktai, jei šioje direktyvoje nenumatyta kitaip. Tačiau iš Projekto nuostatų nėra aišku, ar derybų tvarkai bus taikomas šis įstatymas, nepriklausomai nuo bendrovės buveinės vietos. Taip pat, Direktyvos (ES) 2019/2121 86l straipsnio 3 dalis ir 160l straipsnis 3 dalys nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, po vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo veikiančios bendrovės darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir jų dalyvavimą nustatant tokias teises valstybės narės reglamentuoja *mutatis mutandis*, atsižvelgdamos į šio straipsnio 4–7 dalis, vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais principais ir tvarka bei šiomis Direktyvos 2001/86/EB nuostatomis. Šių straipsnių f punktas įvardina Direktyvos 2001/86/EB 12 straipsnį. Direktyvos 2001/86/EB 12 straipsnio 1 dalis nustato, kad kiekviena valstybė narė užtikrina, kad SE įmonių vadovai ir SE teritorijoje įsteigtų dukterinių arba dalyvaujančių bendrovių priežiūros arba administravimo organai, darbuotojų atstovai arba, atsižvelgiant į aplinkybes, patys darbuotojai vykdytų šioje direktyvoje nustatytus įpareigojimus, nesvarbu, ar SE registruota būstinė yra minėtos valstybės narės teritorijoje. Atsižvelgiant į tai, siūlytina atsisakyti Projektu keičiamo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies.

5. Direktyvos (ES) 2019/2121 86l straipsnio 3 dalis ir 160l straipsnis 3 dalys nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, po vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo veikiančios bendrovės darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir jų dalyvavimą nustatant tokias teises valstybės narės reglamentuoja *mutatis mutandis*, atsižvelgdamos į šio straipsnio 4–7 dalis, vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais principais ir tvarka bei šiomis Direktyvos 2001/86/EB nuostatomis. Šių straipsnių f punktas įvardina Direktyvos 2001/86/EB 8 straipsnį. Direktyvos 2001/86/EB 8 straipsnio 2 dalis nustato, kad kiekviena valstybė narė konkrečiais atvejais ir laikydamasi nacionalinės teisės aktuose nustatytų sąlygų bei apribojimų, numato, kad jos teritorijoje įsteigtos SE arba dalyvaujančios bendrovės priežiūros arba administracinis organas neprivalo perduoti informacijos, jeigu jos pobūdis yra toks, kad, remiantis objektyviais kriterijais, ją perdavus būtų labai pakenkta SE interesams (arba, atsižvelgiant į aplinkybes, dalyvaujančios bendrovės) arba jos dukterinių bendrovių ir įmonių veiklai, arba jeigu toks perdavimas būtų joms žalingas. Valstybė narė gali numatyti, kad tokia informacija gali būti pateikiama gavus išankstinę administracinės institucijos arba teismo leidimą. Įvertinus Projekto nuostatas, nėra aišku, kaip ši nuostata yra perkelta į nacionalinę teisę.

6. Projektu keičiamo įstatymo 20 straipsnio 3 dalis nustato, kad šiame skyriuje nustatytos taisyklės Lietuvos Respublikoje buveinę turinčiai po pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veikiančiai bendrovei taikomos nuo pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo užbaigimo dienos. Direktyvos (ES) 2019/2121 86l straipsnio 3 dalis ir 160l straipsnis 3 dalys nustato, kad šio straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais, po vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo veikiančios bendrovės darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus ir jų dalyvavimą nustatant tokias teises valstybės narės reglamentuoja *mutatis mutandis*, atsižvelgdamos į šio straipsnio 4–7 dalis, vadovaudamosi Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 12 straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytais principais ir tvarka bei šiomis Direktyvos 2001/86/EB nuostatomis. Šių straipsnių e punktas įvardina Direktyvos 2001/86/EB 7 straipsnį. Direktyvos 2001/86/EB 7 straipsnio 1 dalis nustato, kad valstybės narės, kurioje turi būti įsteigta registruota SE būstinė, teisės aktais nustatytos

standartinės taisyklės taikomos nuo SE įregistravimo dienos. Siūlytina patikslinti aptariamą Projekto nuostatą, nustatant, kad užbaigimo terminas yra bendrovės registravimas juridinių asmenų registre.

7. Direktyvos (ES) 2017/1132 86l straipsnio 4 dalis nustato, kad valstybės narės užtikrina, kad iki vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo galiojusios darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisyklės būtų toliau taikomos iki bet kurių vėliau sutartų taisyklių taikymo pradžios dienos arba, nesant sutartų taisyklių, kol bus taikomos standartinės taisyklės pagal Direktyvos 2001/86/EB priedo 3 dalies a punktą. Tokia nuostata reiškia, kad turi būti užtikrinamas galiojusių darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisyklių taikymas iki naujų taisyklių nustatymo, tačiau iš Projekto nuostatų nėra aišku, kaip ši direktyvos nuostata perkeliama į nacionalinę teisę.

8. Direktyvos (ES) 2017/1132 133 straipsnio 1 dalis ir 160l straipsnio 1 dalis, nustato, kad nedarant poveikio 2 daliai, po vienos valstybės peržengiančio jungimosi veiksiančiai bendrovei taikomos darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisyklės, jeigu tokios yra, galiojančios valstybėje narėje, kurioje yra bendrovės registruota buveinė. Nėra aišku, kaip ši nuostata perkeliama į nacionalinę teisę, jei pertvarkoma ar reorganizuojama bendrovė yra įsteigta kitoje valstybėje narėje, kurioje yra taikomos darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus taisyklės, tačiau po pertvarkymo bendrovė veiks ir Lietuvoje, šios bendrovės registruotai buveinei esant kitoje valstybėje narėje. Siūlytina perkelti šią nuostatą į nacionalinę teisę.

Teisingumo viceministrė

Gabija Grigaitė-

Daugirdė

Eglė Betingienė, tel. 8645 77838, el. p. egle.betingiene@tm.lt
Eglė Kurelaitytė, tel. 8671 86413, el. p. egle.kurelaityte@tm.lt